

Koos Meinderts

**LANG
ZAL
ZE
LEVEN**

Uitgeverij
De Fontein

www.defonteinkinderboeken.nl

© 2014 Koos Meinderts

Voor deze uitgave:

© 2014 Uitgeverij De Fontein, Utrecht

© Portret op omslag: Annette Fienieg

Omslagafbeelding en -ontwerp: Lenaleen grafisch ontwerp

Illustraties: Annette Fienieg

Grafische verzorging: Bert Holtkamp

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 261 3615 3 (e-book 978 90 261 3616 0)

NUR 284, 285

‘Eva, je staat in de krant.’

Ik til mijn hoofd een eindje op van mijn kussen. Mijn ouders staan in de deuropening van mijn slaapkamer. Mijn vader voorop, zwaaiend met de krant.

‘Kunnen jullie niet kloppen? Ik lag te slapen.’

In werkelijkheid lig ik al meer dan een uur wakker. Ik dacht aan gisteren en zag mezelf weer liggen, op het asfalt naast een oude vrouw, terwijl ik naar mijn fiets keek, een paar meter verderop. Het voorwiel stak omhoog en draaide traag rondjes. Als in een film.

‘Kijk maar, hier staat het.’

Mijn vaders stem klinkt verbaasd, alsof hij pas echt gelooft wat er gisteren op weg naar school is gebeurd, nu het zwart op wit in de krant staat: MEISJE REDT BEJAARDE VROUW.

De trein vertrok met ruim tien minuten vertraging. Niet de trein was te laat; die stond klaar op spoor 2b om stipt volgens dienstrooster om 9.07 uur te vertrekken. De machinist liet op zich wachten. Op weg naar zijn werk had hij vastgestaan in een file.

Hij parkeerde zijn auto in de personeelsgarage, meldde zich en ging haastig op weg naar perron 2b, waar de conducteur naast een volle trein pesterig op zijn horloge stond te kijken. De machinist verontschuldigde zich met 'Sorry, file!', opende de deur van de cabine en stapte in. Even later klonk het fluitje van de conducteur en maakte de trein zich los van het station. De grote wijzer op de stationsklok sprong een streepje verder. Het was maandagochtend 8 april, 9.19 uur.

Ze ging vandaag niet naar koffiedrinken. Ze had er geen zin in, nooit eigenlijk. De gesprekken in de koffiekamer beneden in de serviceflat waar ze woonde interesseerden haar niet, en bovendien was ze moe.

Ze had de afgelopen nacht lange tijd wakker gelegen. Een dichtregal reed als een spooktrein rondjes door haar

hoofd: 'Denkend aan de dood kan ik niet slapen en niet slapend denk ik aan de dood.'

Gek werd ze ervan. Wist ze zich nu maar de rest van het gedicht te herinneren, dan zou ze misschien van de beginregels verlost zijn. Dat scheen bij liedjes ook te werken.

'Insomnia'. Zo heette het gedicht dat haar uit de slaap hield. Een gedicht van Bloem. J.C. Bloem, dat wist ze dan weer wel. Uiteindelijk was ze opgestaan, had het gedicht erbij gepakt en het zichzelf mompelend voorgelezen. Het hielp, de dichtregels was ze kwijt, maar ze was inmiddels zo wakker dat het nog een hele poos duurde voor ze weer in slaap viel.

Ze trok haar jas aan. Als ze thuis zou blijven, kwam zij van nummer 37 vragen waarom ze niet naar koffiedrinken kwam.

Ze opende de deur en keek om een hoekje de gang in. Op het moment dat ze de deur achter zich dichttrok, beseftte ze dat ze haar sleutels op tafel had laten liggen. Even bleef ze besluiteloos staan, toen haalde ze haar schouders op en liep langs de zelfgemaakte schilderijtjes en ingelijste borduurwerkjes van haar medebewoners de gang uit. Bloemen en vogels waren de favoriete onderwerpen.

Van haar hing er niets op de gang. Ongezellig hoor, vond zij van 37. Ze had anders nog wel een mooi schilderijtje van een roodborstje. Of hield ze daar niet van?

Ze nam de trap in plaats van de lift. Even later stond ze buiten. Het was een grijze dag. De kerkklok sloeg half-tien. Over een uur begon koffiedrinken. Zonder haar.

Tien over halftien. Ze moest opschieten, over een kwartier moest ze op school zijn. Ze trok haar jas aan, deed haar rugtas om en pakte op weg naar de deur haar fiets-sleutel uit het bakje in de keuken.

Haar ouders waren al naar hun werk. Haar moeder met de auto en haar vader met de fiets. Ze had hun wekker horen gaan. Haar ouders hadden graag gezien dat hun dochter tegelijk met hen opstond, maar daar voelde ze niks voor. Eens in de week op zondag met zijn drieën ontbijten, met *Vroege Vogels* op de achtergrond, vond ze meer dan genoeg.

Doordeweeks bepaalde ze haar eigen tempo en hoorde ze vanuit haar bed elke ochtend dezelfde geluiden: het doortrekken van de wc, het aanzetten van de douche, het neuriën van haar vader als hij zich voor de spiegel stond te scheren, het afkloppen van het scheermesje tegen de rand van de wastafel.

‘Jij kan!’

Haar vader, die roept dat de badkamer vrij is.

‘Weet jij waar ik mijn autosleutels heb gelaten?’

Haar moeder, die altijd alles kwijt is.

‘We zijn weg!’

Allebei haar ouders.

Haar vader had net als altijd haar fiets al voor haar uit het schuurtje gehaald. Het ergerde haar, maar het zou

haar nog meer ergeren als hij het niet had gedaan. Ze deed de dopjes van haar iPod in haar oren en ging op weg naar school. Nederlands, biologie, wiskunde, geschiedenis en een tussenuur, zo zag haar dag eruit.

De trein minderde vaart. Via de intercom kondigde de conducteur het volgende station aan.

Reist u op saldo, vergeet u dan niet uit te checken. Denk bij het uitstappen ook aan uw persoonlijke eigendommen.

De machinist zag een coupé voor zich met reizigers die aan hun eigendommen zaten te denken, figuren uit een fotostrip met tekstballonnetjes boven hun hoofd, gedachtenwolkjes met woorden als: postzegelverzameling, iPad, laptop, staatslot, auto, goudvis, aandelenpakket, hond.

De stoelen van café Spoorzicht stonden omgekeerd op tafel. 's Maandags gesloten. Voor het zebrapad bleef ze staan, ze liet een auto voorgaan en stak de straat over.

Ze liep langs meubelzaak Jongerius, waar ze voor de etalage even naar de meubels bleef staan kijken. Ze zag zichzelf weerspiegeld tussen een zwartleren drieper-soonsbank, een themeubel en een set bijzettafeltjes. In de opruiming. Alles even lelijk.

Achter in de winkel was Jongerius bezig de zaak te stofzuigen. Ze voelde een spatje regen. Ze keek omhoog naar de lucht en liep toen verder.

Ze ging op de trappers staan; het dreigde te gaan regenen en bovendien wilde ze niet te laat op school komen. Het was niet druk op straat: een enkele personenauto, een moeder met een kind voor op de fiets en een bestelbusje van klusbedrijf Hartman & Zn, OP WEG NAAR EEN TEVREDEN KLANT. Een eindje verderop liep een oude vrouw het spoor op, op hetzelfde moment dat de knipperlichten aangingen en de spoorbomen rinkelend naar beneden kwamen.

‘Neeeee!’ schreeuwde ze.

‘Godverdomme!’ vloekte de machinist.

Van onze verslaggever- Een 83-jarige vrouw is gisterochtend 8 april omstreeks 10.00 uur dankzij heldhaftig ingrijpen van een 15-jarige scholiere op het nippertje aan de dood ontsnapt. De hoogbejaarde vrouw bevond zich om onduidelijke redenen op de bewaakte spoorwegovergang aan de Stationsstraat op het moment dat de vertraagde stoptrein naar Amersfoort de overgang naderde. De scholiere bedacht zich geen seconde en trok de vrouw met gevaar voor eigen leven nog net op tijd weg voor de aanstormende trein.

‘Jammer dat je naam er niet bij staat,’ zegt mijn vader.
‘Maar we gaan het toch bewaren!’

‘We?’

‘Nu vind je het misschien niet de moeite waard, maar later zul je er blij mee zijn.’

‘We zijn hartstikke trots op je,’ zegt mijn moeder.

Mijn vader legt de krant op mijn bed en geeft me een aai over mijn hoofd. ‘Fijne dag, meid.’

Ik mompel iets onverstaanbaars terug en trek het dekbed over mijn hoofd. Ik heb een hekel aan het woord

meid. Het klinkt lelijk, bonkig. De nieuwe lerares gym heeft er een handje van ons met meiden aan te spreken: ‘Kom op, meiden. Beetje tempo graag.’ Vreselijk. Bij het woord meid zie ik een vierkant figuur voor me, met strak achterovergekamd haar in een staart, zo’n type dat aan vrouwenvoetbal doet.

Ik wacht tot mijn ouders de deur uit zijn – we zijn weg! – en kom dan overeind om het artikel te lezen.

Er klopt niets van. Ik ben helemaal geen vijftien. Ik ben zestien. Blij toe dat mijn naam er niet bij staat. Jammer genoeg wel een foto.

Ik herken mezelf nauwelijks, zo onscherp is de foto. Een geluk bij een bijna-ongeluk.

Er zat een klein scheurtje in haar onderarm. Na het bezoek aan de gipskamer wilde ze meteen weer naar huis, maar het ziekenhuis had haar een nachtje gehouden, ter observatie.

Ze had heerlijk geslapen. Vreemd. Ze lag de laatste tijd heel vaak wakker. Ze had zich aangekleed en op de rand van haar bed een boterham gegeten, zo’n kleffe ziekenhuisboterham met een plakje zweetkaas.

‘U hebt geluk gehad, mevrouw De Graaf,’ zei Judith, de hoofdverpleegkundige die haar een brief voor haar huisarts meegaf.

‘Als dat meisje u niet net op tijd had weggetrokken, dan...’ Ze maakte haar zin niet af.

Dan was ik dood geweest, dacht mevrouw De Graaf.

Ze bedankte voor de goede zorgen en nam de lift naar beneden. Bij de balie vroeg ze of er een taxi voor haar gebeld kon worden.

‘Wordt u niet opgehaald?’ vroeg de vrouw achter de balie, terwijl ze het nummer van de taxicentrale intoetste.

‘Nee,’ antwoordde mevrouw De Graaf kortaf.

Natuurlijk, ze had iemand van Overstaete kunnen bellen, de serviceflat waar ze woont. Meneer Van Zeijl in de flat recht onder haar bijvoorbeeld, aardige man. Hij had het vast gedaan, maar ze ging liever alleen naar huis. Ze had het huis ook niet laten weten dat ze in het ziekenhuis lag. Dat ene nachtje. En het scheelde ook lastige vragen. Hoewel, die kwamen er toch, zo met haar arm in het gips.

‘Hebt u geen kinderen?’

‘Een taxi is wel zo makkelijk.’

Het ging dat mens niets aan of ze wel of geen kinderen had. Maar ze had ze niet. Ook geen man trouwens. Nooit gehad ook, tenminste niet in de traditionele zin van het woord. Voor getrouwd zijn of samenwonen had ze geen talent.

Ze ging zitten op een stoel in de wachtruimte en bladerde gedachteloos door een tijdschrift. Daarna bestudeerde ze haar linkerschoen, die aan de binnenkant lelijk was geschaafd. Ze had hem gisteren verloren toen

dat meisje haar wegtrok voor de trein. Hoe zou het met haar zijn? Ze was zo plots weer vertrokken.

‘Taxi voor mevrouw De Graaf!’

De chauffeur, een mooie donkere jongen, strak in het pak, gaf haar een arm en liep met haar naar de parkeerplaats, waar hij het portier voor haar openhield. Er waaide Marokkaanse muziek naar buiten. Ze stapte in en gaf haar adres op. In de taxi rook het naar eau de cologne. Het kwam van het flesje reukwater op het dashboard, zag ze.

De chauffeur stelde zijn tomtom in en de taxi zoefde het ziekenhuisterrein af.

‘Hebt u last van de muziek, mevrouw?’

‘Nee hoor,’ zei ze, maar de chauffeur zette de cd-speler toch zachter.

‘Pijn?’ vroeg hij, wijzend op haar gipsarm.

‘Valt wel mee.’

‘Nog een geluk dat het uw linkerhand is. Tenminste, als u rechts bent natuurlijk.’

Ze knikte.

Geluk, dacht ze. Ze had geluk gehad. Zo kon je het ook bekijken.

Na een poosje kwamen ze bij de spoorwegovergang waar ze gisteren door de ambulance was opgehaald. Ze moest denken aan het meisje. Zou ze haar nog herkennen? Ze had mooi lang blond haar, dat herinnerde ze zich nog wel. ‘Ik moet naar school,’ zei ze en weg was ze.

Mevrouw De Graaf schaamde zich. Wat had ze dat arme kind aangedaan?

De taxi stopte bij de ingang van Overstaete. Ze betaalde. De chauffeur bedankte voor de fooi en hielp haar uitstappen.

‘Zal ik met u mee naar binnen lopen?’

‘Dat is erg aardig van u,’ zei ze. ‘Maar ik red me wel.’

‘Succes met het armpje.’

Ze stapte de hal in en toen ze de lift wilde nemen, bedacht ze opeens dat ze gisteren haar sleutels op tafel had laten liggen. Geen probleem, de directeur hield op de begane grond kantoor, naast de centrale keuken, en had van elk appartement een reservesleutel.

Ze keek door het raam het kantoortje in en zag de directeur achter de computer zitten. Van Tongeren heette ze, een stevige vrouw van net in de vijftig met vlammend rood haar uit een potje, die zich door haar bewoners het liefst bij haar voornaam liet noemen. Tessa.

Mevrouw De Graaf kreeg de naam niet over haar lippen. Waarom wist ze niet. Misschien omdat Tessa alliteerde met Van Tongeren, het klonk zo verzonnen.

Moet je horen wie het zegt, dacht ze.

Zomer 1942

‘Wat ga jij vragen voor je verjaardag?’ vraagt Guusje.

‘Zit nou stil,’ zegt Christa. ‘Zo kan ik je toch niet tekenen!’

‘Ik mag toch wel praten.’